

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422201045
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4422201045.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľky: Q. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Y. T. XXX/XX, proti odporcovi: P. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., H. XX/XX, zastúpený JUDr. Gergely Pšenákom, advokátom, so sídlom Nové Zámky, M. R. Štefánika 30, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zákazu priblíženia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 29. marca 2022 č. k. 4C/25/2022-20 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a konanie **z a s t a v u j e**.

Odporca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol (I.) a rozhodol, že odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva (II.) Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 3, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a uviedol, že navrhovateľka sa svojim návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala, aby odporcovi bolo uložené, aby sa na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov nepribližoval k navrhovateľke, ich spoločným maloletým deťom W., nar. XX. XX. XXXX a P., nar. XX. XX. XXXX. Návrh odôvodnila tým, že odporca ako otec ich maloletých detí W. a P. ubližuje deťom psychicky, deti vydiera, na deti kričí. Okrem toho, opísala udalosť zo dňa 20. 11. 2021, keď otec realizoval styk s maloletými deťmi, ale deti s ním nechceli ísť, plakali, preto navrhovateľka prišla k odporcovi po deti, ktorý ju udral dlaňou do čela. Maloletá W. bola niekoľkokrát svedkom násilnej udalosti voči navrhovateľke. K takémuto incidentu došlo aj 20. 12. 2021, keď prišiel odporca po deti, kedy päšťou rozbil sklo na vchodových dverách a črepiny dopadli na navrhovateľku, preto musela vyhľadať lekársku pomoc. Na preukázanie svojich tvrdení predložila lekársky posudok z 22. 11. 2021, potvrdenie o dočasnej PN z 27. 12. 2021, lekárske správy z 26. 12. 2021 aj z 27. 12. 2021, ako aj z 05. 01. 2022. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 11P/14/2022 bolo zistené, že matka sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, a to zákazu priblíženia otca k maloletým deťom, dňa 24. 02. 2022 súd návrh matky zamietol, pretože nemal za preukázané, že by boli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, navrhovateľka podala proti nemu odvolanie. Podľa tvrdenia otca podala navrhovateľka na odporcu 43-krát trestné oznámenie. Súd konštatoval, že medzi rodičmi maloletých detí sú vážne nezhody, matka neumožňuje otcovi styk s maloletými deťmi v zmysle právoplatného rozsudku súdu v konaní sp. zn. 12P/1/2018. Súd prvej inštancie sa oboznámil s návrhom, ako aj s pripojenými listinnými dôkazmi, ktoré predložila navrhovateľka, a to lekárske správy z 22. 11. 2021, 26. 12. 2021, ako aj z 27. 12. 2021, uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 11P/14/2022 a s poukazom na tieto skutočnosti dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zrejmé, že navrhovateľka odvodzuje svoju požiadavku na neodkladnú úpravu z tvrdenej okolnosti existencie nebezpečenstva bezprostredne jej hroziacej ujmy

spočívajúcej v dopúšťaní sa psychického a fyzického násillia odporcom voči nej, ale navrhovateľka nepreukázala v konaní dôvodnú obavu o svoje zdravie, ani o zdravie spoločných detí účastníkov, preto súd prvej inštancie nepovažoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný. Navyše, incidenty, ktoré uviedla navrhovateľka sa stali pred troma a viac mesiacmi, navrhovateľka neustále podáva na súd totožný návrh, ani jednému z jej návrhov podaných v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 13C/6/2022, sp. zn. 18C/6/2022, sp. zn. 9C/13/2022 nebolo vyhovené, súd nevyhovel ani jej návrhu ohľadne maloletých detí, teda nebolo preukázané, že by navrhovateľke hrozila bezprostredná ujma od odporcu. Ak by došlo k nejakému incidentu, mala navrhovateľka túto skutočnosť uviesť v návrhu, nie podávať totožný návrh so zmeneným dátumom. Okrem toho, ako už súd prvej inštancie uviedol, navrhovateľka opisuje skutkové okolnosti týkajúce sa realizácie styku otca s maloletými deťmi U., pričom skutkové tvrdenia ohľadne skutočností, ktorými by preukázala nebezpečenstvo hroziacej ujmy jej osobe v návrhu neprodukovala. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie návrh zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP k § 255 ods. 1 CSP a odporcovi, úspešnému v konaní, nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože mu preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutočný stav a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že súdu prvej inštancie predložila lekárske posudky, ako aj potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti. Touto cestou predložila súdu uznesenie Obvodného oddelenia Policajného zboru zo dňa 31. marca 2022 o začatí trestného stíhania za prečin ublíženia na zdraví. Mala za to, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dostatočným spôsobom preukázala nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy spočívajúcej v dopúšťaní sa psychického a fyzického násillia zo strany odporcu. Zdôraznila, že agresívne konanie odporcu naďalej pretrváva. Súd prvej inštancie ďalej uvádza, že podáva neustále na súd totožný návrh. V tomto smere uviedla, že sa tomu tak stalo z dôvodu jej pochybenia, nakoľko osobne podávala do podateľne Okresného súdu Nové Zámky návrh na zmenu úpravy styku k maloletým deťom a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Nedopatrením oba tieto návrhy podala do podateľne spoločne. Z uvedeného dôvodu došlo k chybe, ktorú sa snažila napraviť tým, že zobrala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia späť a tento istý návrh bezprostredne podala na súd opätovne. Nakoľko v tom čase ešte súd nerozhodol o späťvzati návrhu, súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu prekážky litispendencie. Z uvedeného dôvodu musela podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia opätovne. Nakoľko naďalej dochádza k opakovaným útokom zo strany odporcu, pretrváva potreba jej ochrany, ako aj maloletých detí, keďže je ohrozená ich telesná, duševná integrita, osobná sloboda a bezpečnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené, žiadala, aby odvolací súd nariadil neodkladné opatrenie.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadril odporca, ktorý uviedol, že čo sa týka uznesenia Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4C/25/2022-20 zo dňa 29. 03. 2022, to považuje za správne a zákonné. Dodal, že podaný návrh je zo strany navrhovateľky jednak nelogický a v ňom uvedené dôvody sú vykonštruované a nepravdivé. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vychádzajúc z nižšie citovaných zákonných ustanovení, dospel k záveru, že v dôsledku existencie prekážky litispendencie je potrebné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) zrušiť a konanie zastaviť (§ 391 ods. 1 CSP).

5. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 14. marca 2022 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd odporcovi zakázal priblížiť sa k navrhovateľke a maloletým deťom na vzdialenosť menšiu ako 5 m. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. z. 13C/6/2022 vyplýva, že súd uznesením zo dňa 26. januára 2022 č. k. 13C/6/2022-6 zamietol návrh navrhovateľky; Q. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Sv. T. XX, proti odporcovi; P. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., H. XX, na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým sa navrhovateľka domáhala, aby súd odporcovi zakázal priblížiť sa k nej a k maloletým deťom; W. U., narodenej dňa: XX. XX. XXXX a P. U., narodenej dňa: XX. XX. XXXX na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov. Navrhovateľka v rámci lehoty na podanie odvolania podala späťvzatie návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia v celom rozsahu a žiadala konanie zastaviť, o ktorom späťvzati nebolo rozhodnuté.

6. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

10. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

11. Zásada „ne bis in idem“, t. j. nie dva krát o tom istom je vyjadrením ústavnoprávneho hľadiska princípu právnej istoty, ktorý je integrálnou súčasťou princípu právneho štátu inštitucionalizovanom v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Explicitným vyjadrením zásady „ne bis in idem“ v civilnom resp. sporovom konaní (CSP) je právny inštitút prekážky litispendencie (§ 159 CSP) a inštitút prekážky „res iudicata“, t. j. prekážky právoplatne rozhodnutej veci (§ 230 CSP).

12. V zmysle § 161 ods. 1 CSP je súd povinný prihliadať v každom štádiu konania na splnenie zákonom ustanovených procesných podmienok konania na to, aby súdne konanie mohlo začať, a aby v ňom mohol súd vec prejednať a rozhodnúť. V prípade nedostatku procesných podmienok konajúci súd zvolí ďalší procesný postup v závislosti od toho, či je nedostatok podmienok konania odstrániteľný alebo neodstrániteľný. Medzi procesné podmienky sa kategorizuje aj prekážka litispendencie, ktorá bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie, a ktorá je považovaná za neodstrániteľný nedostatok procesných podmienok konania podľa § 161 CSP, ktorý má za následok, že súd je povinný zastaviť konanie o tom istom spore, ktoré sa začalo neskôr.

13. Odvolací súd, pod oboznámení sa s obsahom predmetného spisu, ako aj s priloženými spismi Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 9C/13/2022, 18C/6/2022, 13C/6/2022 zistil, že navrhovateľka sa na Okresnom súde Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/6/2022 návrhom zo dňa 21. januára 2022 domáhala na rovnakom skutkovom základe a dôkazných prostriedkov, ako je tomu aj v prejednávanej veci, nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd rozhodol tak, že „žalovanému P. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. č. XX, XXX XX T. sa zakazuje približovať k bývalej manželke Q. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom: Y. T. č. XX, XXX XX T. a k maloletej W. U., narodenej dňa: XX. XX. XXXX a k maloletej P. U., narodenej dňa: XX. XX. XXXX, obidve bytom ako matka na vzdialenosť menšiu ako 5 m. Kontrola dodržiavania neodkladného opatrenia bude zabezpečená technickými prostriedkami“, o ktorom rozhodol Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 26. januára 2022 č. k. 13C/6/2022-6 tak, že návrh zamietol. Skôr ako nadobudlo predmetné uznesenie právoplatnosť podala navrhovateľka späťvzatie návrhu v celom rozsahu a žiadala konanie zastaviť. V tomto smere bolo povinnosťou súdu predložiť spis v zmysle § 370 a nasl. CSP a rozhodnúť o späťvzataní návrhu. Z uvedeného dôvodu uznesenie Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. januára 2022 č. k. 13C/6/2022-6 nenadobudlo právoplatnosť a založilo predpoklad existencie prekážky litispendencie.

14. Keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, doručený súdu dňa 14. marca 2022, o ktorom prebieha na súde prvej inštancie konanie pod sp. zn. 4C/25/2022, bol podaný neskôr, ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručený súdu dňa 21. januára 2022, o ktorom sa doposiaľ vedie konanie na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/6/2022, bol súd prvej inštancie povinný predmetné konanie (4C/25/2022) podľa § 159 CSP zastaviť z dôvodu prekážky litispendencie. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie uznesením zo dňa 29. marca 2022 č. k. 4C/25/2022-18 vyčlenil konanie o nariadení neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletým deťom na samostatné konanie, nakoľko ide len o procesnoprávny aspekt v rámci úpravy vedenia súdneho konania.

15. S poukazom na vyššie uvedené, nakoľko súd prvej inštancie rozhodoval bez toho, aby mal na to splnené procesné podmienky v zmysle § 161 CSP v spojení s § 159 CSP, keď rozhodoval o veci, o ktorej

sa rozhoduje už v skôr začatom konaní na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn 13C/6/2022, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a konanie zastavil (§ 391 ods. 1 CSP).

16. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu v konaní vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti podľa ustanovenia § 256 CSP znamená, že trovy je povinná uhradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. V danom prípade navrhovateľka podala návrh, o ktorom sa vedie už skôr začaté konanie na súde, čím založila prekážku litispendencie, v dôsledku čoho došlo k zastaveniu predmetného konania, a preto odvolací súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP tak, že odporcoví priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).